

Längelmäen elämää ja oloja.

Hämäläis-Osakunnan Kotiseutukerho, jonka aikaansaannoksia on varhemmin ilmestynyt Kotiseudussa, Hämeenmaassa ja Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikirjassa, on tänä syksynä ilahduttanut hämäläisiä kotiseudunystäviä uudella, Hämeen Heimoliiton tunnetussa **Hämeenmaa**-sarjassaan 7. niteenä julkaisemalla kokonaisteoksella. Kaikki sen tutkimukset, jotka on suoritettu jo kesällä 1935, käsittelevät Längelmäen elämää ja oloja.

Ensimmäisen sijan on saanut talvisodassa kaatuneen Hannu Voipaalan »Muistitietoa Längelmäen kyläyhteiskunnasta», teoksen laajin kirjoitelma. Alkaen rakennuksista ja päättyen palkollisten puhdetöihin se antaa aiheestaan erittäin värikkään kuvan; esim. kyläläisten yhteisiä talkoita ja myllylaitosta on käsitelty hämäläisellä perinpohjaisuudella. Historian alalla liikkuvat niinkään Kirsti Arajärven artikkelit »Längelmäen kirkollisista oloista», »Längelmäkeläisten kaupasta» sekä »Längelmäen vaivaihoidosta ja kerjäläisistä». Lähinnä kansatieteen ja osalta kansanrunouden piiriin kuuluvat Veikko Lahtisen »Asuinrakennuksista, rakennustyöstä, jalkamyllyistä ja viulunteosta [!] Längelmäellä», Väinö Kyrölän »Längelmäen kansanomaisesta metsästyksestä ja kalastuksesta», Anna-Liisa Korpelan »Längelmäen kankaankudonnasta», Kirsti Kantalan »Längelmäen vuotuisjuhlista, merkkipäivistä ja vuodenajoista» sekä Terttu Helmisen »Vanhoista sääennustuksista Längelmäellä» ja »Längelmäkeläistä terveydenhoitoa». Tuttuun tapaan näissä kirjoitelmissa on myös viljalti paikkakunnan murreainesta.

Ryhtymättä esitettävänämmä olevaa nidosta, jossa kaiken kaikkiaan on 244 sivua, sen tarkemmin ruotimaan saatamme todeta, että se on kaunis kunnianteko juuri 20-vuotisjuhlaansa viettäneelle Hämäläis-Osakunnan Kotiseutukerholle ja samalla jälleen silmännähtävä osoitus ylioppilasosakunnissamme yleensä nykyisin suoritettavasta kotiseututyöstä. Menneet ovat ajat, jolloin ylioppilaat puuhasivat kirjastoja, lukutupia, nuorisoseuroja ja kansanopistoja maakuntaansa. Huomio on meidän päivinämme kohdistettu kotiseudun kulttuurin tallentamiseen, eikä ainoastaan historiallisessa ja kansatieteellisessä mielessä, vaan myös oma murre on saanut ylioppilaista innokkaita muistiinmerkitsijöitä. Se piiri, joka osakuntien kotiseutukerhoissa tähän toimintaan ottaa osaa, on tosin yleensä melko suppea, mutta sen aikaansaannokset ovat sitäkin merkittävämpiä.

J. V.